

Густота населення світу й України

Мета: формувати в учнів систему знань про територіальні відмінності показника густоти населення у світі й Україні; сформувати вміння визначати густоту населення певної території; розвивати вміння побудови причинно-наслідкових зв'язків, продовжувати формувати навички роботи зі статистичним матеріалом; стимулювати активну пізнавальну діяльність; виховувати дбайливе ставлення до довкілля як необхідної умови існування людства.

Обладнання: карти атласу, підручник, мультимедійна презентація

Тип уроку :

Основні поняття: густота населення, система розселення

ХІД УРОКУ:

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Вивчення нового матеріалу

V. Узагальнення

Домашнє завдання

Територіальні відмінності густоти населення та чинники, які на них впливають

Густота населення

— це показник кількості постійного населення, що припадає на одиницю площі (зазвичай 1 км^2) певної території

Густоту населення розраховують за формулою:

$$Г = Н : П, \text{ де}$$

Г- густота населення (осіб/км²)

Н – кількість населення (осіб)

П – площа території (км²)

Задача № 1.

У країні з населенням 10 млн осіб і територією 60 тис.км² міське населення становить 70%. Визначте густоту сільського населення (осіб /км²) у цій країні

Розв'язання:

- 1) **Населення країни = міське + сільське.
100% - 70% = 30% – сільського населення**
- 2) **Для визначення кількості складемо пропорцію:**
$$\begin{array}{l} 100\% - 10 \text{ млн осіб} \\ 30\% - X \text{ млн осіб} \\ X = 30 \cdot 10 / 100 = 3 \text{ млн осіб.} \end{array}$$
- 3) **$G = N : P$**
$$3 \text{ млн осіб} : 60 \text{ тис. км}^2 = 50 \text{ осіб /км}^2$$

Відповідь: Густота сільського населення становить 50 осіб/км².

Задача № 2

У країні N з територією 60 тис. км² міське населення становить 900 тис. осіб, а сільське – 300 тис. осіб. Визначте загальну густоту населення (осіб/км²) у цій країні.

Розв'язання:

$$Г = Н : П = (\text{міське населення} + \text{сільське населення}) / \text{територія} = (900 \text{ тис. осіб} + 300 \text{ тис. осіб}) / 60 \text{ тис. км}^2 = 20 \text{ осіб} / \text{км}^2$$

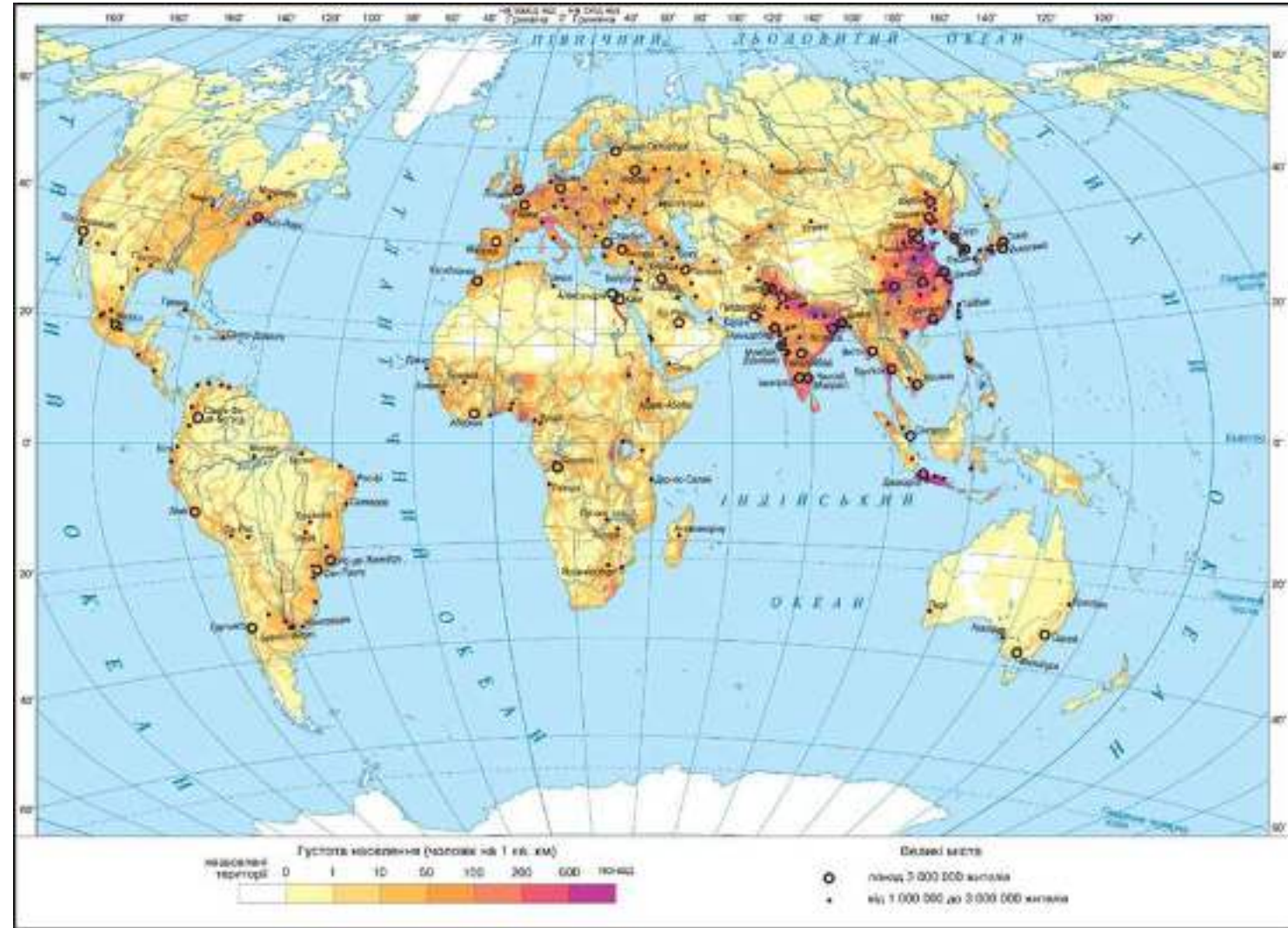
Відповідь: Загальна густота населення країни становить 20 осіб/км².

Райони з найбільшою густотою

- **Східно-азіатський**
— КНР, Японія, Республіка Корея, КНДР
- **Південно-Східна Азія**
— Індонезія, Малайзія, Таїланд
- **Південна Азія**
— Індія, Бангладеш, Пакистан)
- **Європейський**
- **Північноамериканський**
— Атлантичне узбережжя США і Канади

**Найбільш заселена держава — Монако —
19 тис.осіб/км²**

**Якщо без урахування карликових держав,
то — Бангладеш — 1 тис.осіб/км²**

**Найменш заселена держава — Монголія
– 2 особи/км²**

Закономірності в розміщенні населення

Найбільш залюдненими є території помірного (крім північних районів), субтропічного й субекваторіального поясів зі сприятливими для проживання населення кліматичними умовами

Майже все населення світу проживає в постійних населених пунктах. У тимчасових поселеннях живе невелика кількість кочівників: бедуїни в пустелях Північної Африки та Аравії, кочові цигани, північні народи, які займаються оленярством, тощо

Майже 2/3 жителів Землі проживає в Азії

Основна частина населення зосереджена у 200-кілометровій смузі вздовж узбережжя Світового океану

Понад половина людства живе на низинних ділянках — не вище 200 м.

Причини різної густоти населення

1. Природні

- постійні населені пункти – на південь від 78° пн. ш. та на північ від 54° пд. ш.; 80% людства – на рівнинах;
- понад 50% – на відстані від моря до 200 км
- 30% – не далі ніж 50 км від узбережжя.

**На рівнинах
сприятливі умови
для розвитку
господарства**

**Малозаселеними є пустелі, вкриті льодовиками простори,
тундра, вологі екваторіальні ліси**

**Гірський рельєф
ускладнює
господарську
діяльність**

2. Історичні

- **Найгустіше заселені райони давнього освоєння**

В долинах річок

- **Історія заселення Америки європейцями спричинила більшу густоту населення східного узбережжя**

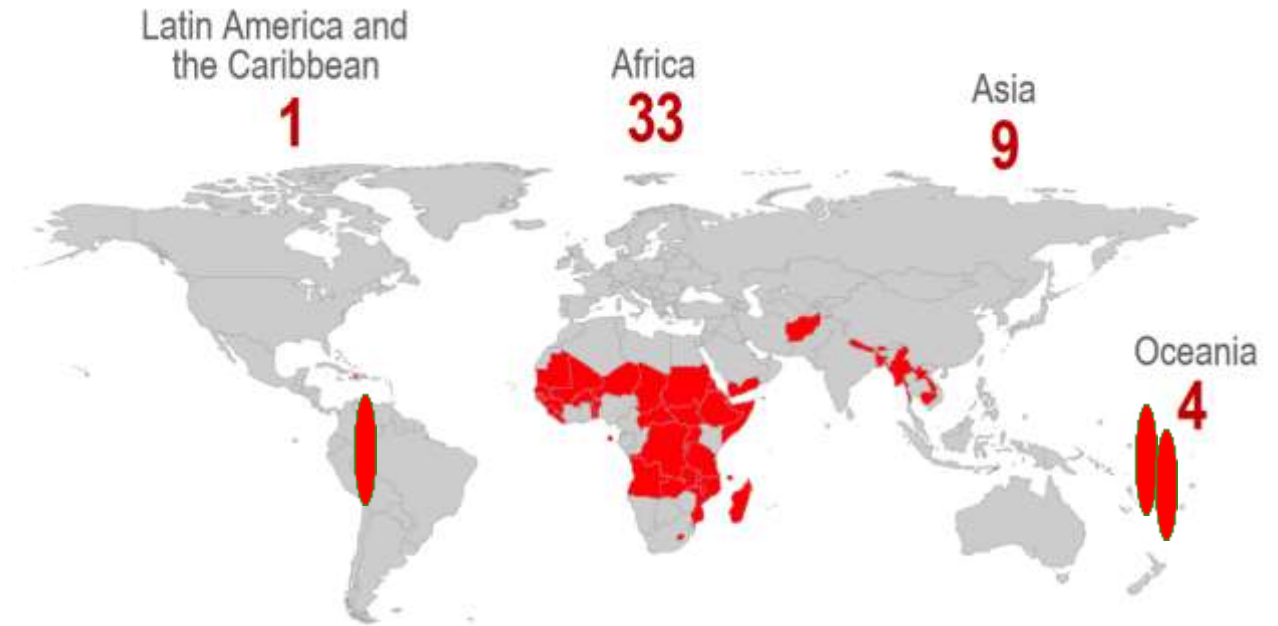
На узбережжях Світового океану

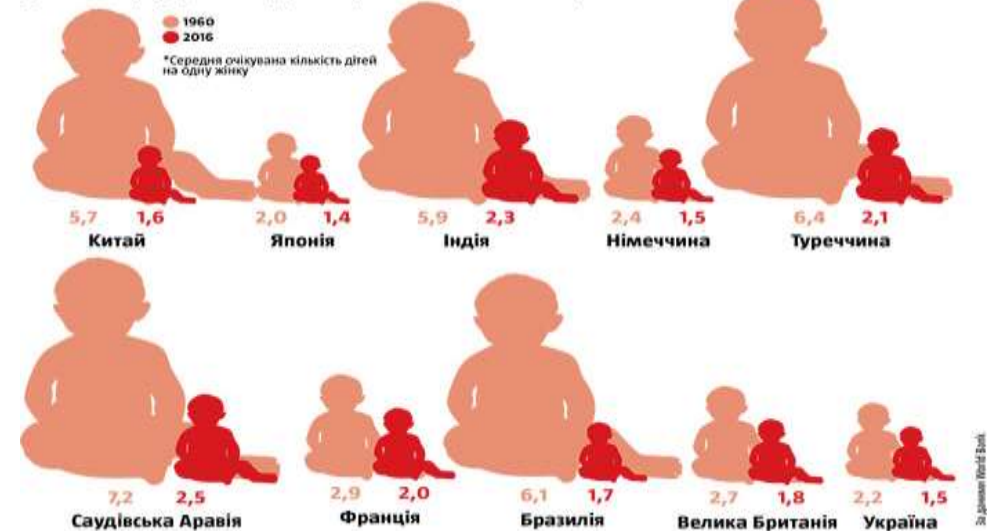

3. Демографічні

- густіше заселені країни з II ти відтворення (країни, що розвиваються: Африка, Азія, Латинська Америка, Океанія);
- демографічна криза та депопуляція призводять до зменшення густоти населення.

Динаміка народжуваності* у різних країнах світу в 1960–2016 роках

4. Економічні

- **рівень розвитку та розташування виробництва;**
- **господарство тяжіє до морських шляхів, тому там зростає густота населення.**

Транспортні шляхи

Промисловість

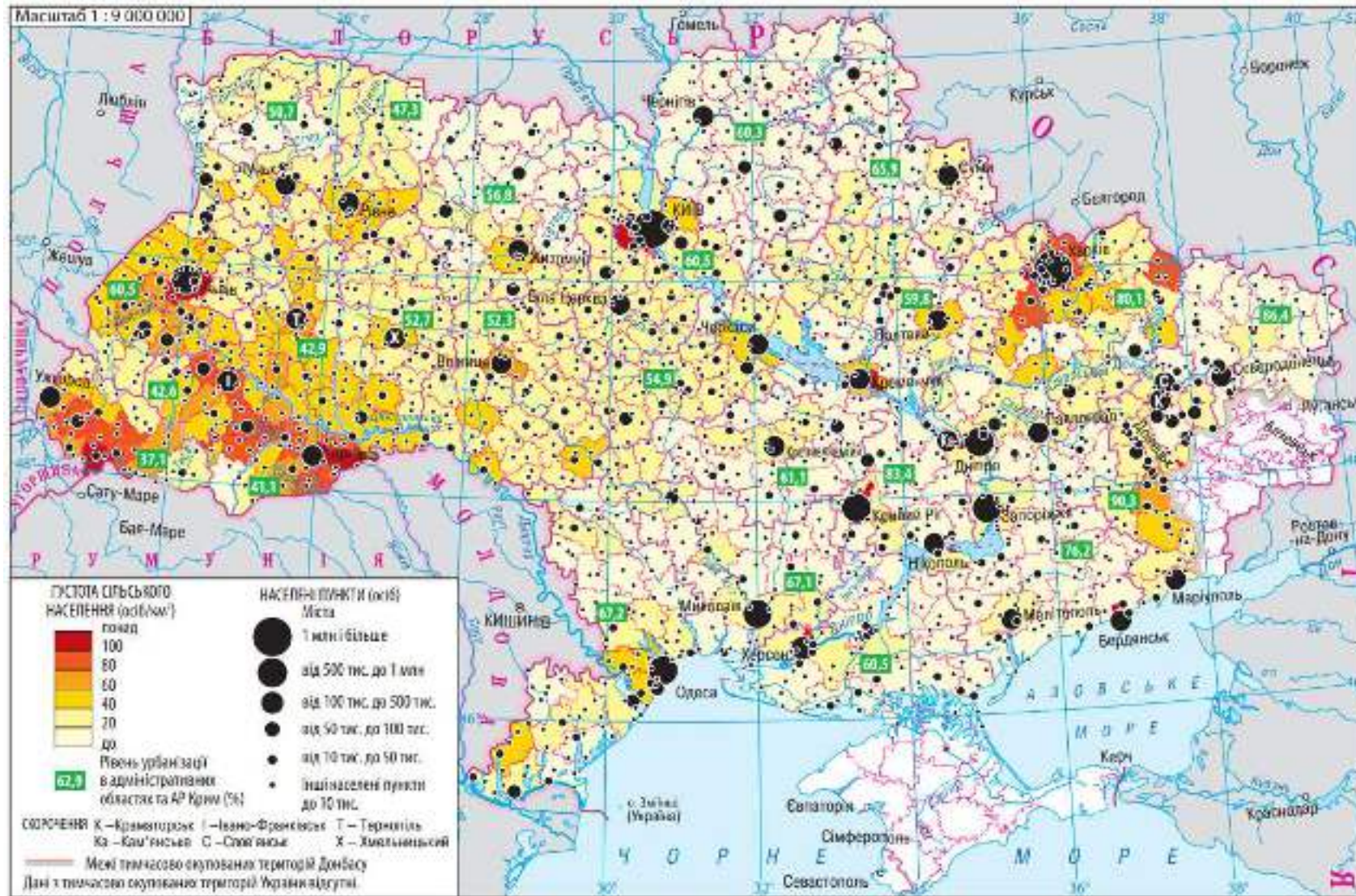

Рівень розвитку

Густота населення України

- Густота населення України значно вища за середній показник у світі та становить **70 осіб/км²**, хоча має тенденцію до зменшення

До малозаселених належать такі території:

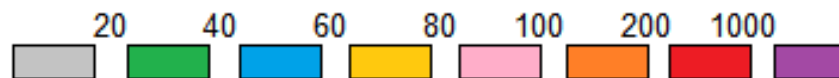
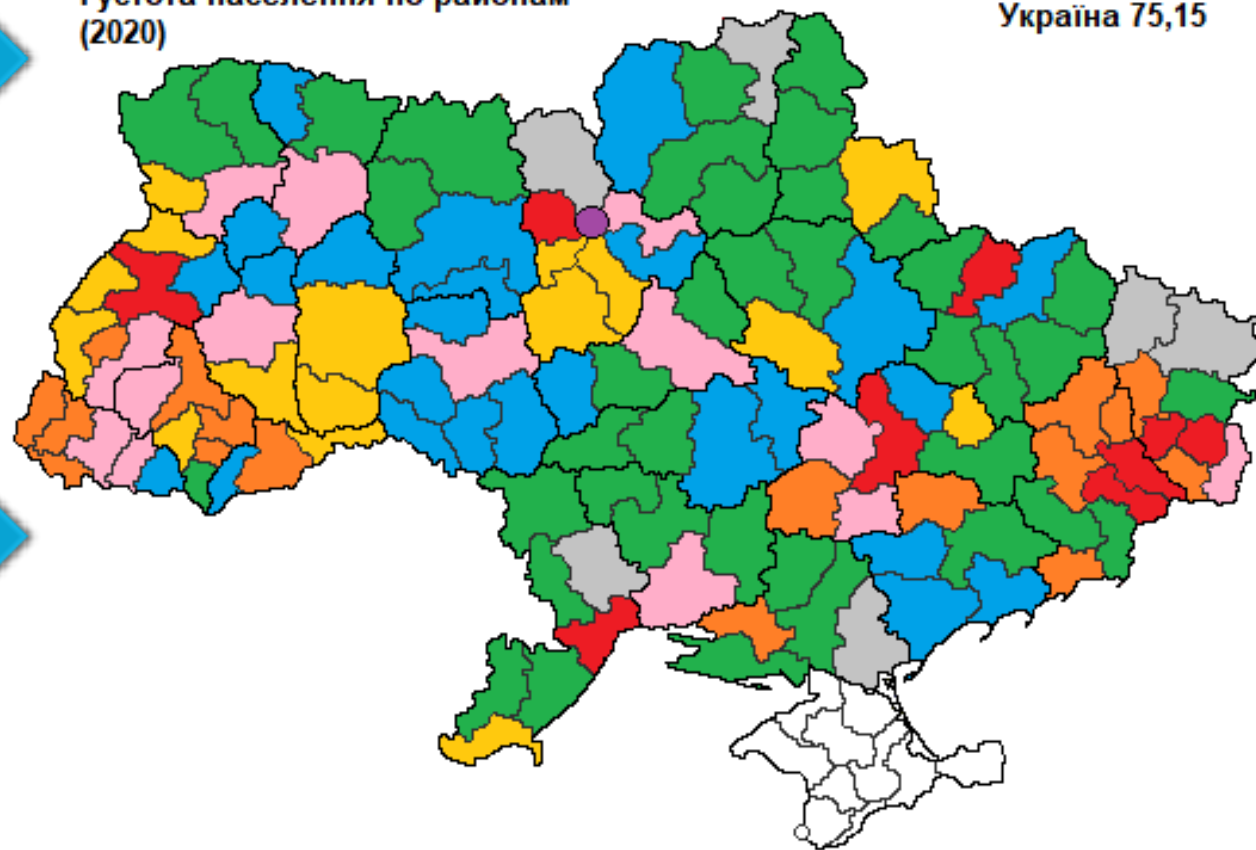
гірські райони Карпат, де освоєння території утруднене рельєфом;

Полісся, де значні площі зайняті лісами й болотами, а ґрунти мають низьку родючість (у Чернігівській обл. – найнижчий показник для України — 33 особи/км²;

посушливі райони степових областей, передусім Херсонської та Миколаївської

Густота населення по районах (2020)

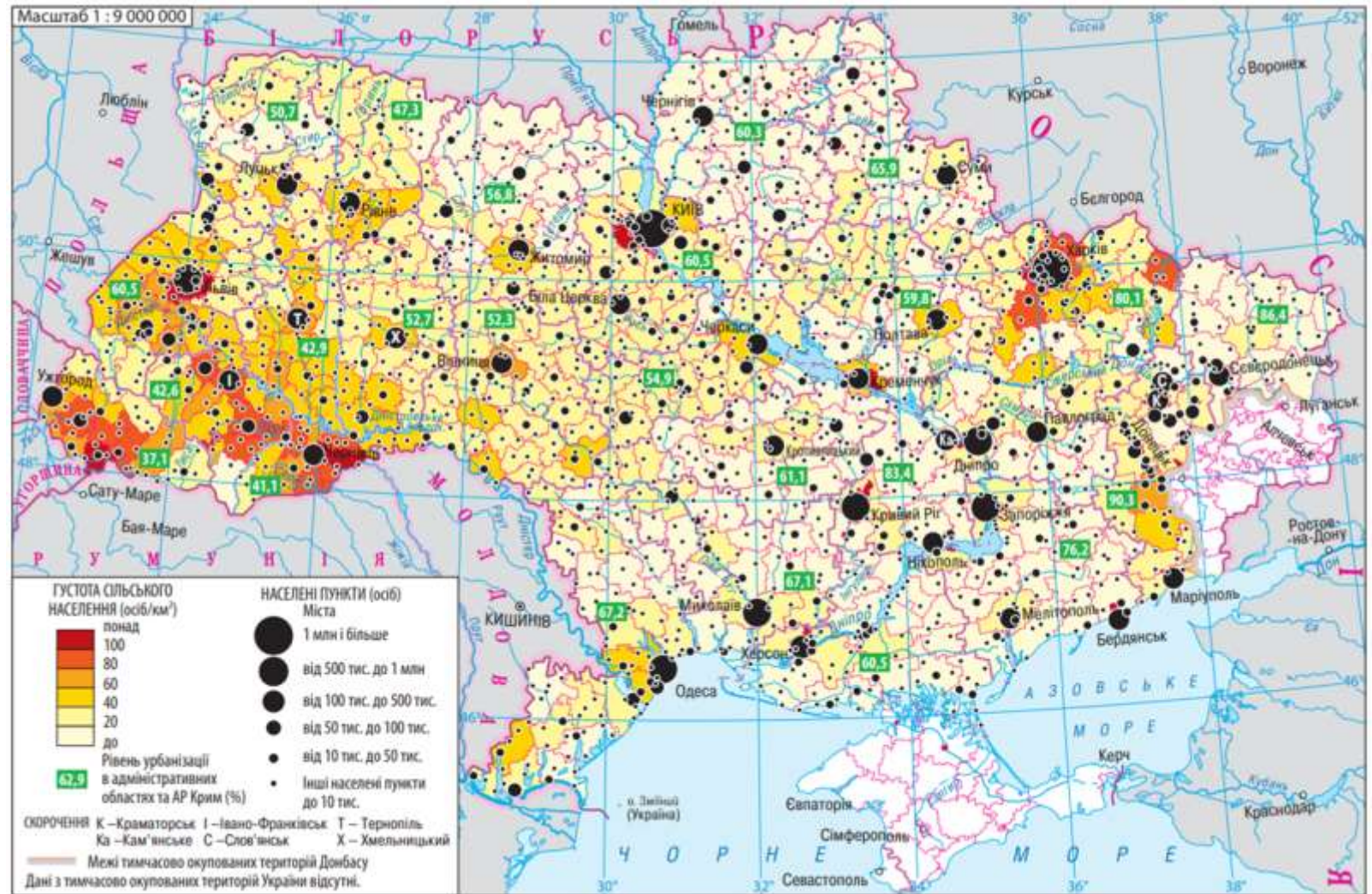
Україна 75,15

- Високий показник **густоти сільського населення** характерний для західних областей України:

- Чернівецької
- Івано-Франківської
- Закарпатської
- Тернопільської

- Це вказує на давні традиції землеробської праці, які склалися на території нашої Батьківщини

Робимо висновки

- **Густота населення окремих регіонів і країн залежить від природних, історичних, соціально-економічних та демографічних чинників**
- **Найбільш населеними у світі є території помірного (крім північних районів), субтропічного й субекваторіального поясів, серед регіонів — Східна й Південна Азія та Західна Європа**
- **Густота населення України значно більша за середній показник у світі та становить 70 осіб/км²**
- **Значними є внутрішні відмінності в густоті населення України. Якщо загалом цей показник найбільший на сході країни, то серед окремих регіонів виділяються Львівська й Чернігівська області.**

Розв'язати задачу

1. Визначте густоту населення:

- а) Львівської області (чисельність населення області станом на 1.01.2017 р. – 2534,2 тис. осіб; площа – 21,8 тис.км²;**
- б) Тернопільської області (чисельність населення області станом на 1.01.2017 р. – 1064,3 тис. осіб; площа – 13,8 тис.км².**

2. Визначте, якою є середня щільність населення в найменш густонаселеній області України – Чернігівській, якщо її площа становить 31,9 тис. км², а кількість населення – 1 066,8 тис. осіб.

3. На 1 січня 2014 року середня щільність населення в Україні становила 75,4 осіб на 1 км². Визначте загальну кількість населення, що проживала на даний період у державі.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

**Опрацювати п 51, конспект, вчити поняття, задача слайд 18.
Повторити: Політична карта**